

NHẬN ĐỊNH BÀI PHÁT BIỂU CỦA NGOẠI TRƯỞNG HOA KỲ MIKE POMPEO.

Thiện Ý

Theo tin giới truyền thông quốc tế, sáng ngày 23-7-2020 (24-7 ngày giờ Việt Nam), Bộ trưởng ngoại giao Hoa Kỳ Mike Pompeo khi tới thăm thư viện mang tên cố Tổng thống Hoa Kỳ Richard Nixon tại tại Yorba Linda, California, đã có một bài phát biểu được nhiều người mô tả là hùng biện, đầy tính chiến đấu và kích động lòng người, liên quan đến chính sách đối ngoại của Hoa Kỳ với Trung Quốc, mang tính đột biến, mới được chính quyền của Tổng Thống đương nhiệm Donald Trump đưa ra qua Tuyên bố của Bộ ngoại giao Hoa Kỳ ngày 13-7-2020.

Nội dung bài phát biểu thế nào, với chủ đích và ý nghĩa gì? Đó là nội dung bài nhận định này.

I/- Nội dung bài phát biểu.

Chúng tôi xin tóm lược các ý chính như sau:

Mở đầu Ngoại trưởng Hoa Kỳ Mike Pompeo cảm ơn mọi người tham dự, tiêu biểu là Thống đốc (*Dân chủ*) Tiểu bang California đã giới thiệu ông (*Cộng*

hòa) và đặc biệt là các nhà bất đồng chính kiến Trung Quốc lưu vong từ xa đến dự. Đồng thời ông cũng lấy làm vinh dự khi được phát biểu tại thư viện tại Yorba Linda mang tên và là quê hương của cố Tổng thống Hoa Kỳ Richard Nixon (Cộng Hòa).

Kể đến Ngoại trưởng Mike Pompeo lần lượt trình bày các chủ điểm chính liên quan đến việc thực hiện chủ trương chính sách đối ngoại của Hoa Kỳ với Trung Quốc, đã được các chính phủ tiền nhiệm thực hiện trong nhiều thập niên qua, với những hệ quả bất lợi nhiều mặt cho Hoa Kỳ, mà mục tiêu ban đầu của đối sách vẫn không đạt được. Trong khi Trung Quốc đã lợi dụng đối sách này của Hoa Kỳ để phát triển, thủ lợi một chiều, củng cố vị thế để thực hiện tham vọng bá chủ thế giới. Trung Quốc đã trở thành một nguy cơ không chỉ với Hoa Kỳ mà với thế giới tự do.

Sau đây là những chủ điểm chính mà Ngoại trưởng M.Pompeo đã đề cập trong bài phát biểu của mình:

1.- Nhắc lại khởi đầu đối sách với Trung Quốc và giải thích các khía cạnh khác nhau của mối quan hệ Hoa Kỳ với Trung Quốc.

Ngoại trưởng Pompeo nhắc lại sự kiện mở đầu cho các mối quan hệ Mỹ -Trung, khởi đi từ sứ mệnh bí mật của Tiến sĩ Henry Kissinger đến Trung Quốc

gần 50 năm trước; dẫn đến ký kết Thông cáo chung Thượng hải năm 1972 giữa Hoa Kỳ và Trung Quốc, nhân chuyến thăm Trung Quốc của Tổng thống Hoa Kỳ Richard Nixon, vị Tổng thống Hoa Kỳ đầu tiên sau Thế Chiến II đến thăm Trung Quốc. Theo Ngoại trưởng Pompeo, khi Hoa Kỳ thiết lập các mối quan hệ có tính đột phá này với Trung Quốc là có mục đích tốt đẹp cho cả hai nước. Ông nói *“Chúng ta đã từng mừng tượng rằng sự hợp tác với Trung Quốc sẽ tạo ra một tương lai với lời hứa đầy tươi sáng về sự hữu nghị và tinh thần hợp tác...”*.

Thế nhưng thực tế hôm nay, mọi quan hệ đều xấu đi do hành động có ý đồ không trong sáng từ phía Trung Quốc. Ông Pompeo dẫn chứng, một diễn hình mới nhất vẫn đang tiếp diễn là đại dịch Coronavirus đã đang làm chết nhiều người dân Mỹ cũng như trên khắp thế giới *“vì Đảng Cộng sản Trung Quốc đã thất hứa với thế giới”* như ông nói; hay hàng ngày người ta đều đọc những tin tức về sự đàn áp ở Hồng Kông và Tân Cương.

2.- Sự mất cân bằng lớn trong mối quan hệ Mỹ-Trung được hình thành trong nhiều thập kỷ.

Bộ trưởng Pompeo đề cập đến tầm quan trọng và nguy hại hơn là về sự mất cân bằng trong quan hệ

kinh tế , tình báo an ninh và quân sự quốc phòng giữa Hoa Kỳ và Trung Quốc. Ông nói:

“Chúng ta đang chứng kiến những con số thống kê đáng kinh ngạc về các vụ lạm dụng thương mại của Trung Quốc vốn đang gây thiệt hại cho việc làm của Mỹ và giáng những đòn mạnh vào các nền kinh tế trên khắp nước Mỹ, bao gồm cả ở miền Nam California này. Và chúng ta đang chứng kiến quân đội Trung Quốc ngày càng lớn mạnh hơn và thực sự đáng sợ hơn...”

3.- Vạch trần các ý đồ lợi dụng Hoa Kỳ để giành quyền bá chủ thế giới của Đảng Cộng sản Trung Quốc và cho hệ quả này có phần nào trách nhiệm của các nhà lãnh đạo Hoa Kỳ tiền nhiệm.

Bộ trưởng Mike Pompeo cảnh báo nhân dân Hoa Kỳ về các ý đồ giành quyền bá chủ thế giới của Tổng Bí thư Tập Cận Bình và đảng CSTQ. Ông lưu ý nhân dân Hoa Kỳ, về mục tiêu chiến lược được Hoa Kỳ thực hiện qua các chính sách đối với Trung Quốc gần 50 năm qua xem ra ngày càng bất lợi cho Hoa Kỳ. Mục tiêu muốn thành đạt tại Trung Quốc qua một chiến lược toàn cầu mới hậu “Chiến tranh lạnh” của Hoa Kỳ kết quả thực tế lợi bất cập hại.

Theo đó điều mà các thế hệ lãnh đạo Hoa Kỳ khởi đi từ TT. Nixon trước đây trông đợi là qua đối sách

mang tính đột phá sẽ đưa Trung Quốc hội nhập vào cộng đồng thế giới thay vì cô lập họ. Để trong môi trường kinh tế thị trường, các mối quan hệ Mỹ-Trung được thiết lập trên cơ sở đôi bên cùng có lợi: Các nhà tư bản mỹ mở rộng đầu tư tại một thị trường trên một tỷ dân Trung Quốc. Trong khi Trung Quốc có cơ hội phát triển toàn diện đất nước, nhất là hai mặt chủ yếu là kinh tế, chính trị. Hoa Kỳ trông đợi trong môi trường kinh tế thị trường sẽ cải tạo được chế độ độc tài toàn trị CSTQ. Nghĩa là chế độ độc tài này sẽ tiêu vong tịnh tiến, để sau một tiến trình thời gian, Trung Quốc sẽ được dân chủ hóa, giúp nhân dân Trung Quốc ngày một được hưởng nhiều quyền tự do dân chủ hơn. *(Tương tự như đối sách của Hoa kỳ với chế độ CSVN và chế độ độc tài các kiểu).*

Sau khi đưa ra những hệ quả bất lợi nhiều mặt cho Hoa Kỳ sau gần 50 năm thực hiện chủ trương chính sách hoạch định về Trung Quốc khởi động từ sau năm 1972 thời Tổng thống Hoa Kỳ Nixon, Ngoại Trưởng Pompeo đã quy trách nhẹ nhàng cho vị Tổng thống tiền nhiệm bằng cách nêu lên một loạt nghi vấn. Ông nói:

“Đây có phải là định nghĩa của Trung Quốc về một tình huống đôi bên cùng có lợi?”

Và thực sự, vấn đề trọng tâm, từ quan điểm của Bộ trưởng Ngoại giao, liệu Hoa Kỳ có đang trở nên an toàn hơn không? Liệu chúng ta có khả năng thiết lập nền hòa bình hơn cho bản thân chúng ta và cho các thế hệ tiếp theo hay không?...”

Để trả lời các câu hỏi trên, về đối sách đối với Trung Quốc của chính quyền Trump. Ông nói “Như Tổng thống Trump đã nói rất rõ ràng, chúng ta cần một chiến lược bảo vệ nền kinh tế Hoa Kỳ, và thực sự là bảo vệ lối sống của chúng ta. Thế giới tự do phải chiến thắng chế độ chuyên chế mới này...”

Nhưng để làm giảm nhẹ hơn nữa sự quy trách cho vị Tổng thống tiền nhiệm, Ngoại trưởng Pompeo đã giải thích đối sách của TT. Nixon khởi động vào thời khoảng đó (1972) là không sai. Hệ quả bất lợi cho Hoa Kỳ hôm nay là do từ phía Trung Quốc với ý đồ đen tối và trách nhiệm nếu có về phía các nhà lãnh đạo Hoa Kỳ là không tiên liệu để có đối sách hữu hiệu ngăn chặn ý đồ đen tối đó. Vì vậy Ông Pompeo nói:

“Bây giờ, trước khi tôi có vẻ quá nóng lòng muốn phá bỏ di sản của Tổng thống Nixon, tôi muốn làm rõ rằng ông(TT. Nixon) đã làm những gì ông tin là tốt nhất cho người dân Mỹ vào thời điểm đó, và ông có thể đã đúng.

Ông là một học sinh xuất sắc của Trung Quốc, một chiến binh lạnh lùng đầy quả cảm và là một người rất ngưỡng mộ người dân Trung Quốc, giống như tôi nghĩ tất cả chúng ta đều nghĩ vậy.

Ông xứng đáng được tin nhiệm vì nhận ra rằng Trung Quốc quá quan trọng để bị bỏ qua, ngay cả khi quốc gia này bị suy yếu vì sự tàn bạo do chính những người cộng sản tự gây ra...”

Ông Pompeo còn nhắc lại và căn cứ trên một bài báo rất nổi tiếng trên tạp chí ‘Foreign Affairs’ ấn hành năm 1967, để biện minh cho đối sách của TT.Nixon là phù hợp vào thời khoảng trong quá khứ và giải thích chiến lược tương lai của chính quyền Trump mà ông là một thành viên hàng đầu về đối ngoại. Ông nói:

“Xét trên quan điểm dài hạn, đơn giản là chúng ta không thể để Trung Quốc mãi mãi đứng bên ngoài đại gia đình các quốc gia. Thế giới không thể an toàn cho đến khi Trung Quốc thay đổi. Vì vậy, mục tiêu của chúng ta – trong phạm vi chúng ta có thể, là chúng ta phải ảnh hưởng đến các sự kiện. Mục tiêu của chúng ta là tạo ra sự thay đổi”.

Thế nhưng thực tế có khác, Trung Quốc đã lợi dụng Hoa Kỳ để vươn lên thực hiện tham vọng bá chủ thế giới cạnh tranh với ngôi vị bá chủ bao lâu nay của

Hoa Kỳ. Tất cả là ngoài ý muốn của các nhà hoạch định chính sách của Hoa Kỳ thời TT. Nixon với Trung Quốc.

4.- Kêu gọi nhân dân Hoa Kỳ phải cảnh giác và có hành động thể hiện điều gì, sau 50 năm kể từ khi thiết lập quan hệ với Trung Quốc?

Ngoại Trưởng Mike Pompeo lần lượt đưa ra những đáp trả không cân xứng với sự đối xử kinh tế đặc biệt của Hoa Kỳ như Ông nói. *“chỉ để thấy Đảng Cộng sản Trung Quốc kiên quyết im lặng trước các vi phạm nhân quyền của mình và ra giá cho các công ty phương Tây muốn xâm nhập Trung Quốc...”*. Ông Pompeo đưa ra một số dẫn chứng nhượng bộ trước những đòi hỏi sai trái của nhà cầm quyền Trung Quốc, chỉ vì lợi ích cục bộ như đều loại bỏ các tài liệu tham khảo về Đài Loan khỏi các trang web của các tập đoàn của họ, để không làm Bắc Kinh tức giận. Hay ở Hollywood trên lãnh vực phim ảnh *“họ đã tự kiểm duyệt ngay cả với những đề cập ít bất lợi nhất cho Trung Quốc.* Theo ông, sự thỏa hiệp của các tập đoàn kinh doanh thương mại Hoa Kỳ này đối với Đảng Cộng sản Trung Quốc cũng xảy ra trên toàn thế giới. Rồi Ngoại Trưởng Pompeo dẫn lời Tổng chương lý Barr đã đưa ra trong một bài phát biểu tuần trước đó, rằng: *“Tham vọng cuối cùng của các nhà cai trị*

Trung Quốc không phải là giao dịch với Hoa Kỳ. Nó là để tấn công Hoa Kỳ”.

Ong Pompeo tỏ cáo :

“Trung Quốc đã ăn cắp tài sản trí tuệ và bí mật thương mại của chúng ta, làm mất hàng triệu việc làm trên khắp nước Mỹ.

Trung Quốc đã khiến chuỗi cung ứng rời khỏi Hoa Kỳ, và đã sử dụng lao động với cách thức giống hệt như với những nô lệ.

Trung Quốc đã khiến cho các tuyến hàng hải huyết mạch của thế giới trở nên kém an toàn hơn cho thương mại quốc tế....”

Ông giải thích nguyên nhân đưa đến hệ quả tồi tệ này, rằng *“Có lẽ chúng ta đã ngây thơ về chủ nghĩa cộng sản đầy mạnh mẽ của Trung Quốc, hay về chiến thắng nối tiếp chiến thắng của chúng ta trong Chiến tranh Lạnh, hay bởi các nhà tư bản điên cuồng, hay bị che giấu bởi diễn ngôn về sự trôi dạt hòa bình của Bắc Kinh....”*. Nhưng Ông nói *“Dù lý do là gì – bất kể lý do là gì, ngày nay Trung Quốc ngày càng độc đoán ở trong nước, và hung hăng hơn trong sự thù địch với nền tự do tại mọi quốc gia khác. Và Tổng thống Trump đã nói: “Thế là đủ”*

Đề cập đến những người phe đối lập “vẫn khẳng định rằng chúng ta nên duy trì mô hình đối thoại, chỉ vì mục đích đối thoại”. Ông nói thì “Bây giờ, để rõ ràng, chúng ta sẽ tiếp tục nói chuyện. Nhưng những cuộc trò chuyện ngày nay thì khác” trước đây. Rút kinh nghiệm từ cuộc nói chuyện mới đây nhất với Dương Khiết Trì đại diện cấp cao Trung Quốc, Ngoại Trưởng Mike Pompeo nhận xét:

“Vẫn là câu chuyện cũ – quá nhiều ngôn từ, nhưng về bản chất không có đề nghị thay đổi bất kỳ hành vi nào.

Những lời hứa của ông Dương, giống như rất nhiều lời hứa của Đảng Cộng sản Trung Quốc đã hứa từ trước đó, là trống rỗng. Tôi cho rằng sự kỳ vọng của ông ấy là tôi sẽ đáp ứng yêu cầu của Trung Quốc, bởi vì thật lòng mà nói đây là điều mà quá nhiều chính quyền trong những nhiệm kỳ trước đã thực hiện. Tôi đã không thực hiện, và Tổng thống Trump cũng không...”

Căn cứ trên kinh nghiệm bản thân kinh qua nhiệm vụ trong Ủy ban Tình báo Hạ viện, và sau đó là Giám đốc Cục Tình báo Trung ương CIA, và giờ là hai năm làm Bộ trưởng Ngoại giao Hoa Kỳ đã, ông Pompeo cho hay đã có được sự hiểu biết căn bản

“Đó là cách duy nhất – cách duy nhất để thực sự thay đổi Trung Quốc cộng sản là hành động không dựa trên những gì các nhà lãnh đạo Trung Quốc nói, mà dựa trên cách họ hành xử. Và quý vị có thể thấy chính sách của Mỹ phù hợp với kết luận này. Tổng thống Reagan nói rằng ông đã giao dịch với Liên Xô trên cơ sở “lòng tin tưởng và sự xác nhận”. Khi nói đến Đảng Cộng sản Trung Quốc, tôi nói chúng ta buộc phải mất đi “lòng tin tưởng và sự xác nhận”.

Từ những nhận thức trên, Ngoại Trưởng cho rằng đối sách với Trung Quốc hoàn toàn khác với các sách ngoại giao bình thường giữa Hoa Kỳ và các quốc gia khác. Ông đề nghị:

“Chúng ta, các quốc gia yêu chuộng tự do trên toàn thế giới, phải khiến Trung Quốc thay đổi, giống như Tổng thống Nixon từng mong muốn. Chúng ta phải khiến Trung Quốc thay đổi theo những cách sáng tạo và quyết đoán hơn, bởi vì hành động của Bắc Kinh đe dọa nhân dân chúng ta và sự thịnh vượng của đất nước chúng ta..”.

Ông nói “ Chúng ta biết rằng giao dịch với Trung Quốc không giống như giao dịch với một quốc gia bình thường, tuân thủ luật pháp. Bắc Kinh đe dọa các thỏa thuận quốc tế, hoặc coi các đề xuất quốc tế – hoặc coi các đề xuất về thỏa thuận quốc tế, như là

những công cụ cho sự thống trị toàn cầu của mình...”

Ngoại trưởng Mike Pompeo đưa ra các bằng chứng hai mặt khi Trung Quốc thực hiện mọi quan hệ với Hoa Kỳ và các nước. Tất cả đều có âm mưu thủ lợi và tập trung phục vụ cho tham vọng bá quyền thống trị toàn cầu và Trung Quốc.

Chẳng hạn Ông đưa ra *“ví dụ điển hình là Huawei. Chúng ta đã ngừng giả vờ coi Huawei là một công ty viễn thông vô tội vốn chỉ xuất hiện để đảm bảo các bạn có thể nói chuyện qua điện thoại với bạn bè của mình. Chúng ta đã gọi nó là một mối đe dọa an ninh quốc gia thực sự – và chúng ta đã hành động một cách tương ứng...”*.

Một ví dụ điển hình khác, Ông nói *“Chúng ta cũng biết rằng không phải tất cả sinh viên và người lao động Trung Quốc chỉ là sinh viên và người lao động bình thường đến đây để kiếm một ít tiền và thu thập cho mình một số kiến thức. Quá nhiều người trong số họ đến đây để đánh cắp tài sản trí tuệ của chúng ta và đưa những tài sản này trở lại đất nước của họ...”*.

Qua lãnh vực quốc phòng, Ngoại Trưởng Pompeo cũng nói rõ *“rằng Quân Giải phóng Nhân dân Trung Quốc cũng không phải là một đội quân bình thường. Mục đích của nó là duy trì sự cai trị tuyệt đối của*

giới cầm quyền trong Đảng Cộng sản Trung Quốc và mở rộng một đế chế Trung Quốc, không phải để bảo vệ người dân Trung Quốc.”. Vì thế Hoa Kỳ đã phải đối phó bằng một chính sách quốc phòng đặc biệt với Trung Quốc

Qua lãnh vực ngoại giao, Ngoại trưởng Pompeo đã nói đến việc Hoa Kỳ vừa “xây dựng một bộ chính sách mới tại Bộ Ngoại giao” và những hành động mới nhất để đối phó với Trung Quốc. Như “*đóng cửa lãnh sự quán Trung Quốc tại Houston vì đây là một trung tâm gián điệp và trộm cắp tài sản trí tuệ.*” Và Hai tuần trước đó ra tuyên bố bác bỏ tự xác lập chủ quyền gần hết Biển Đông bất hợp pháp. Hành động này “*đã đảo ngược tiến trình kéo dài suốt tám năm qua đối với việc theo dõi sự tôn trọng pháp luật quốc tế trên Biển Đông...*”

Ngoài việc thực hiện chính sách ngoại giao trên nguyên tắc, Ngoại trưởng Hoa Kỳ Pompeo còn nói đến những hoạt động ngoại giao trực tiếp. Như đã gặp những người đàn ông và phụ nữ Trung Quốc nạn nhân của chế độ độc tài tàn bạo Trung Quốc. Như Ông đã gặp những người Ngô Duy Nhĩ và người dân tộc Kazakhstan trốn khỏi các trại tập trung của Tân Cương; gặp các nhà lãnh đạo dân chủ của Hồng Kông, từ Hồng y Zen đến Jimmy Lai và võ sĩ tự do Hồng Kông, Nathan Law.

Đặc biệt, Ông Pompeo đã giới thiệu ngay những nhà bất đồng chính kiến Trung Quốc lưu vong đang có mặt tại hội trường, mời họ đứng lên như những nhân chứng sống, nạn nhân bị đàn áp của chế độ CSTQ chỉ vì họ đã dám tranh đấu cho các quyền dân chủ tại Trung Quốc. Như Vương Đan từng là một thủ lĩnh sinh viên chưa bao giờ ngừng chiến đấu vì tự do cho người dân Trung Quốc; và người sáng lập phong trào dân chủ Trung Quốc, Ngụy Kinh Sinh cũng như Một trong số những người đã sống sót sau vụ thảm sát tại Quảng trường Thiên An Môn cũng có mặt tại hội trường.

Sau khi đưa ra những nhân chứng sống nạn nhân bị chế độ CSTQ đàn áp, Ngoại Trưởng Pompeo lên tiếng trách cứ **các nhà lãnh đạo nước Mỹ, trong rất nhiều thập kỷ, đã phớt lờ, coi thường những lời phát biểu của các nhà bất đồng chính kiến dũng cảm của Trung Quốc, những người đã cảnh báo cho mọi người về bản chất của chế độ mà nhân dân Hoa Kỳ đang phải đối mặt.**

Nhưng ông xác tín có thể thay đổi được hành vi của Đảng Cộng sản Trung Quốc và coi đó không thể là nhiệm vụ của riêng người dân Trung Quốc. Các quốc gia tự do phải hành động để bảo vệ tự do.

Sỡ dĩ Ông Pompeo có xác tín này là vì Hoa Kỳ đã từng thực hiện điều này từ trước đây và biết cần làm thế nào để tiếp tục thực hiện điều này. Ông nói:

“Tôi có niềm tin bởi vì Đảng Cộng sản Trung Quốc đang lặp lại một số sai lầm tương tự mà Liên Xô đã gây ra – xa lánh các đồng minh tiềm năng, phá vỡ niềm tin ở trong và ngoài nước, từ chối quyền sở hữu và nên pháp trị...”

Ngoài ra niềm tin của Ông cũng được đặt trên những trải nghiệm thực tế của mình về các chế độ độc tài CSTQ nói riêng, các chế độ CS ở các nước nói chung. Vì vậy ông cho rằng *“đã đến lúc các quốc gia tự do phải hành động. Không phải mọi quốc gia sẽ tiếp cận Trung Quốc theo cùng một cách, và họ cũng không nên như vậy. Mỗi quốc gia sẽ phải tự hiểu về cách bảo vệ chủ quyền của chính mình, cách bảo vệ sự thịnh vượng kinh tế của chính mình và làm thế nào để bảo vệ lý tưởng của mình khỏi những chiếc vòi bạch tuộc của Đảng Cộng sản Trung Quốc...”*

Nhưng Ông kêu gọi mọi nhà lãnh đạo của mọi quốc gia hãy bắt đầu bằng cách làm những gì mà Hoa Kỳ đã làm – chỉ đơn giản là kiên quyết đòi hỏi quan hệ đôi bên cùng có lợi, kiên quyết đòi hỏi sự minh bạch và trách nhiệm từ Đảng Cộng sản Trung Quốc. Ông nói *“Họ là những kẻ cai trị còn cách rất xa với sự phổ quát...”*. Ông đề nghị Các quốc gia tự do phải

thiết lập lại tinh thần chung. Và phải hoạt động trên cùng các nguyên tắc. Cụ thể là hình thành một liên minh Ông nói “*Có lẽ đã đến lúc cho một nhóm các quốc gia có cùng chí hướng, một liên minh mới của các nền dân chủ...*” và rằng “*Nếu thế giới tự do không thay đổi – không thay đổi, đất nước Trung Quốc cộng sản chắc chắn sẽ thay đổi chúng ta.*”

Ngoại trưởng Mike Pompeo khẳng định “*Bảo vệ các quyền tự do của chúng ta trước Đảng Cộng sản Trung Quốc là sứ mệnh của thời đại chúng ta và nước Mỹ có vị trí hoàn hảo để lãnh đạo sứ mệnh này bởi vì các nguyên tắc sáng lập của chúng ta cho chúng ta cơ hội đó.*”

II/- Nhận định.

1.-Chủ đích phát biểu của Ngoại Trưởng Mike Pompeo.

Như nhiều người quan tâm đều biết, cuộc chiến tranh thương mại với Trung Quốc đã được Tổng thống Hoa Kỳ Donald Trump phát động trong mấy năm qua, với các biện pháp quyết liệt nhằm đòi buộc Trung Quốc phải chấm dứt mọi quan hệ nhiều mặt, chủ yếu là mặt quan hệ mậu dịch bất chính, bất công gây bất lợi cho Hòa Kỳ, chỉ có lợi cho Trung Quốc. Nhiều cuộc thương thảo đã diễn ra nhưng Trung Quốc vẫn chưa nhượng bộ tương xứng với những đòi hỏi chính đáng

của Hoa Kỳ. Cuộc thương thảo sau cùng vẫn bế tắc vào năm cuối nhiệm kỳ I của Tổng thống Donald Trump. Vì vậy do nhu cầu tranh cử, những yêu sách căn bản đối bên khó thành đạt, nên đã chỉ giải quyết tạm thời trong giai đoạn một những yêu sách nào có thể thỏa thuận được, còn lại sẽ tiếp tục thảo luận trong giai đoạn II.

Thế nhưng những thỏa thuận thương mại mậu dịch đạt được trong giai đoạn I chưa thực thi xong, Trung Quốc đã gia tăng các hoạt động quân sự trái phép ở Biển Đông, khiến Hoa Kỳ phải có đối sách thích đáng với Trung Quốc. Ngày 13-7-2020 Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ ra Tuyên bố thể hiện đối sách ngoại giao mạnh mẽ, quyết đoán, cứng rắn của Hoa Kỳ với Trung Quốc, dẫn đến căng thẳng quan hệ ngoại giao giữa hai nước Mỹ-Trung. Đồng thời, Tổng thống Trump cho rằng, Trung Quốc có thể can thiệp vào cuộc bầu cử Tổng thống Hoa Kỳ tháng 11 năm nay, để tìm một sự thương thảo dễ dàng, có lợi hơn với vị tân Tổng Thống không phải là Tổng thống Trump.

Vì vậy, theo nhận định của chúng tôi và có lẽ cũng của nhiều người, phát biểu của Ngoại trưởng Mike Pompeo hôm 23-7-2020 vừa qua tại Thư viện Richard Nixon ở California, là nằm trong chiến lược tranh cử của đảng Cộng Hòa, nhằm giúp Tổng thống Donald Trump có thêm nhiệm kỳ 4 năm nữa để hoàn

tất các chủ trương chính sách mang tính cách mạng về đối nội cũng như đối ngoại mà Ông đã đề ra và được sự hậu thuẫn nồng nhiệt của số đông cử tri Hoa Kỳ. Nhất là chủ trương đối sách quyết liệt với Trung Quốc vì lợi ích tốt nhất cho nhân dân và đất nước, thực hiện triệt để phương châm tranh cử nhiệm kỳ đầu “Nước Mỹ trên hết” để làm cho “nước Mỹ vĩ đại trở lại.

Chính vì chủ đích này, trong bài phát biểu Ngoại trưởng Mike Pompeo nói về các hiểm họa CSTQ:

“Đại sứ O’Brien đã nói về ý thức hệ CSTQ. Giám đốc FBI Wray đã nói về hoạt động gián điệp của Trung Quốc. Tổng chưởng lý Barr đã nói về các vấn đề kinh tế. Và bây giờ mục tiêu của tôi hôm nay là tổng hợp chúng lại cho người dân Hoa Kỳ, và nói chi tiết về mối đe dọa của Trung Quốc đối với nền kinh tế của chúng ta, đối với nền tự do của chúng ta và hơn nữa là cho tương lai của các nền dân chủ tự do trên toàn thế giới..”.

Sau bài phát biểu của Ngoại Trưởng Pompeo nội dung nói về “hiểm họa của Trung Cộng đối với Hoa Kỳ và thế giới tự do”, Phó TT. Mike Pence hôm 27-7-2020 cũng có bài nói chuyện tố cáo Trung Quốc can thiệp vào bầu cử Hoa Kỳ để thay thế TT. Trump...

Tất cả cho thấy đều phục vụ cho chiến lược tranh cử nhiệm kỳ II của Tổng Thống Donald Trump với cuộc bầu cử sẽ diễn ra khoảng 3 tháng tới đây vào ngày 3-11-2020.

Vậy có thể nói, bài phát biểu của Ngoại Trưởng Pompeo cũng như các bài phát biểu của các viên chức cấp cao trong chính quyền của TT. Donald Trump, đều có chủ đích khai thác triệt để hiểm họa Trung Quốc bá quyền, vốn là mối lo sợ của hầu hết cử tri Mỹ, của nhiều quốc gia, nhiều dân tộc trên thế giới.

Vì thế nội dung bài nói chuyện của Ngoại trưởng Pompeo đã nêu rõ những hành động thực hiện mưu đồ đen tối, gây thiệt hại trước mắt cũng như lâu dài cho Hoa Kỳ cũng như toàn thế giới. Để ngăn chặn hiểm họa mọi mặt này, các bài nói chuyện đều cho người nghe đi đến kết luận chung: chỉ có Tổng Thống Trump, chính quyền Trump mới có khả năng ngăn chặn, tiêu diệt hiểm họa Trung Quốc. Khả năng này đã được thể hiện công khai, quyết liệt trong nhiệm kỳ 4 năm đầu của TT. Trump và đang ở cao độ vào thời điểm sắp diễn ra bầu cử.

Vì vậy, qua các bài phát biểu có trình tự, lớp lang của các viên chức cấp cao trong chính quyền của TT Trump như vừa nêu, đã như một thông điệp chung, rằng sự chọn lựa đúng nhất, có lợi nhất cho Hoa Kỳ

và thế giới là cần bàu cho TT Trump thêm một nhiệm kỳ nữa, để ông có cơ hội thực hiện chính sách tiêu diệt hiểm họa bá quyền Trung Quốc, giữ vững vai trò lãnh đạo của cường quốc Hoa Kỳ...

Ông Pompeo nói:

“Dù lý do là gì – bất kể lý do là gì, ngày nay Trung Quốc ngày càng độc đoán ở trong nước, và hung hăng hơn trong sự thù địch với nền tự do tại mọi quốc gia khác.

Và Tổng thống Trump đã nói: “Thế là đủ”.

Tôi không nghĩ nhiều người đang ở phe đối lập sẽ tranh cãi về sự thật mà tôi nêu ra hôm nay. Nhưng ngay cả bây giờ, một số người vẫn khẳng khẳng rằng chúng ta nên duy trì mô hình đối thoại, chỉ vì mục đích đối thoại...”

2.- Tác dụng vào các đối tượng mà phát biểu của Ngoại Trưởng Mike Pompeo nhắm tới ra sao?

Tác dụng vào các đối tượng mà bài phát biểu của Ngoại trưởng Mike Pompeo nhắm tới (1) là nhân dân Hoa Kỳ, (2) CS Trung Quốc và (3) công luận quần chúng và các quốc gia trên thế giới.

(1)-Đối với nhân dân Hoa Kỳ hầu hết đều coi Trung Quốc là một hiểm họa chung của thế giới,

công nhận đôi sách của chính quyền TT. Trump là cần thiết, chính đáng. Nhưng tác dụng đối với các cử tri sẽ đi bầu vào ngày 3-11-2020 tới đây thì có khác.

- Số lượng cử tri bao lâu nay ủng hộ triệt để TT. Trump được củng cố, không thay đổi.

- Những cử tri độc lập, một số tính bỏ phiếu cho ứng viên TT đảng Dân chủ, có thể sẽ bỏ phiếu cho TT. Trump sau khi nghe Ngoại trưởng Pompeo cũng như các bài phát biểu trước của Đại sứ O'Brien. Giám đốc FBI Wray. Tổng chưởng lý tức Bộ trưởng tư pháp Barr và sau đó là Phó TT. Mike Pence đều có tác dụng ít nhiều đến các cử tri độc lập

(2)- Đối với Trung Quốc, qua phản ứng có tính trả đũa có vẻ quyết liệt, nhưng dè dặt, chùng mực, với sự “đột nhiên cứng rắn” với mình của chính quyền Trump. Có lẽ thông cảm cho rằng vì lợi ích tranh cử và vì cá tính nên TT. Trump đã làm như vậy. Do đó dường như Trung Quốc phản ứng chiếu lệ trước mọi động thái mới nhất của TT. Trump và các viên chức lãnh đạo hành pháp cấp cao của Hoa Kỳ. Dường như Bắc Kinh muốn chờ đợi kết quả bầu cử sau ngày 3-11- 2020, ai sẽ là chủ Nhà Trắng rồi mới có quyết sách.

(3) Với công luận quần chúng và chính phủ các quốc gia và các tổ chức quốc tế.

Theo ghi nhận của chúng tôi thì:

- **Đối với quần chúng các nước trên thế giới vốn có ác cảm** với Trung Quốc, nhất là các quốc gia vùng châu á Thái Bình dương trong đó có Việt Nam, thì đa số quần chúng tán đồng đối sách cứng rắn của TT. Trump với Trung Quốc. Nhất là nhân dân Việt Nam vốn là nạn nhân của những tham vọng bá quyền Trung Quốc, đã bộc lộ trên thực địa và lãnh vực truyền thông, sự tán thành nồng nhiệt nững hành động quyết đoán mới nhất của Hoa Kỳ.
- **Đối với các quốc gia và tổ chức quốc tế**, sau khi Hoa Kỳ ra tuyên bố ngày 13-7-2020 về đối sách cứng rắn của Hoa Kỳ với Trung Quốc, chung tôi ghi nhận hình như chỉ có nước Úc là công khai lên tiếng ủng hộ mạnh mẽ. Còn các quốc gia khác và các tổ chức quốc tế vẫn giữ im lặng. Có lẽ họ cho đây chỉ là đối sách TT. Trump đưa ra tạo căng thẳng do nhu cầu tranh cử, nên sau bầu cử đầu tháng 11, quan hệ Mỹ Trung sẽ từ từ hạ nhiệt, dù TT. Trump tái đắc cử.

Có lẽ Ngoại Trưởng Hoa Kỳ Mike Pompeo ững biết thế, nên trong bài phát biểu hôm 23-7 vừa qua, dường như Ông có chê trách nhẹ nhàng thái độ thờ ơ của các cường quốc và tổ chức quốc tế chỉ vì sợ mất quyền lợi với Trung Quốc. Ông Pompeo nói:

“Thật vậy, chúng ta có một đồng minh NATO đã không đứng lên theo cách mà nó cần đối với Hồng Kông vì họ sợ Bắc Kinh sẽ hạn chế quyền tiếp cận vào thị trường Trung Quốc. Đây là một sự nhu nhược sẽ dẫn đến thất bại lịch sử, và chúng ta không thể lặp lại nó.

Chúng ta không thể lặp lại những sai lầm của những năm qua. Thách thức của Trung Quốc đòi hỏi nỗ lực và năng lượng từ các nền dân chủ – những nền dân chủ ở châu Âu, châu Phi, Nam Mỹ và đặc biệt là những nền dân chủ ở khu vực Ấn Độ – Thái Bình Dương.

Và nếu chúng ta không hành động ngay bây giờ, cuối cùng Đảng Cộng sản Trung Quốc sẽ làm xói mòn các quyền tự do của chúng ta và phá vỡ trật tự dựa trên các quy tắc mà xã hội của chúng ta đã làm việc rất chăm chỉ để xây dựng lên. Nếu chúng ta quỳ gối vào lúc này, con cháu chúng ta có thể phải chịu ân huệ của Đảng Cộng sản Trung Quốc, một đảng mà hành động của nó là thách thức chính thể giới tự do ngày nay”